

Legislația din RO privind Drepturile de autor

Drepturile de autor (copyright) ale salariaților și studenților UPB

Opera de creație intelectuală reprezintă rezultatul concret al elaborării unei lucrări care contribuie la transmiterea și îmbogățirea unui patrimoniu spiritual. În urma unei relații contractuale, UPB poate deveni protector al acestor drepturi.

Dreptul de autor (copyright) asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra altor opere de creație intelectuală este recunoscut și garantat în condițiile legii nr. 8/14.03.1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Legea nr.8/1996 stipulează la art.1, alin.2 faptul că ”Opera de creație intelectuală este recunoscută și protejată, independent de aducerea la cunoștința publică prin simplul fapt al realizării ei, chiar în forma nefinalizată.”, iar la art.3, alin.1 definește autorul ca ”persoana/.persoanele fizice care au creat opera” (inclusiv editat/tradus).

Conform art.12 din legea 8/1996 autorul unei opere are dreptul patrimonial exclusiv de a decide dacă, în ce mod și când va fi utilizată opera sa, inclusiv de a consimți la utilizarea operei de către alți autori.

a. Obiectul drepturilor de autor

În conformitate cu art.7 din lg.8/14.03.1996, constituie obiect al dreptului de autor ”operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma de exprimare și independent de valoarea și destinația lor, cum sunt:

- a) Scrierile literare și publicistice, conferințele, predicile, pledoariile, prelegerile și orice alte opere scrise sau orale, precum și programele pentru calculator (inclusiv instrumente software) – care vor fi tratate în prezentul document la capitolul următor;
- b) Operele științifice, scrise sau orale, cum ar fi: comunicările, studiile, cursurile universitare, manualele școlare, proiectele și documentațiile științifice;
- c) Compozițiile muzicale cu sau fără text;
- d) Operele dramatice, dramatico – muzicale, operele coregrafice și pantomimele;
- e) Operele cinematografice, precum și orice alte opere audiovizuale;
- f) Operele fotografice, precum și orice alte opere exprimate printr-un procedeu analog fotografiei;
- g) Operele de artă grafică sau plastică, cum ar fi: operele de sculptură, pictură, grafică, gravură, litografie, artă monumentală, scenografie, tapiserie, ceramică, plastica sticlei și a metalului, desene, design, precum și operele de artă aplicată produselor destinate unei utilizări practice;
- h) Operele de arhitectură, inclusiv planșele, machetele și lucrările grafice ce formează proiectele de arhitectură;
- i) Lucrările plastice, hărțile și desenele din domeniul topografiei, geografiei și științei în general.”

b. Limitele exercitării dreptului de autor

La art.33, alin.1 din legea 8/1996 se stipulează faptul că ”sunt permise, fără consimțământul autorului și fără plata vreunei remunerații, următoarele utilizări ale unei opere aduse anterior la cunoștința publică, cu condiția ca acestea să fie conforme bunelor uzanțe, să nu contravină exploatarea normală a operei și să nu îl prejudicieze pe autor sau pe titularii drepturilor de utilizare:

- a) Reproducerea unei opere în cadrul procedurilor judiciare, parlamentare sau administrative ori pentru scopuri de siguranță publică;
- b) Utilizarea de scurte citate dintr-o operă, în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului;
- c) Utilizarea de articole izolate sau de scurte extrase din opere în publicații, în emisiuni de radio sau de televiziune ori în înregistrări sonore sau audiovizuale, destinate exclusiv învățământului, precum și reproducerea pentru învățământ în cadrul instituțiilor de învățământ sau de ocrotire socială, de articole izolate sau de scurte extrase din opere, în măsura justificată de scopul urmărit;
- d) Reproducerea pentru informare și cercetare de scurte extrase din opere, în cadrul bibliotecilor, muzeelor, filmotecilor, fonotecilor, arhivelor instituțiilor publice culturale sau științifice, care funcționează fără scop lucrativ; reproducerea integrală a exemplarului unei opere este permisă, pentru înlocuirea acestuia, în cazul distrugerii, al deteriorării grave sau al pierderii exemplarului unic din colecția permanentă a bibliotecii sau a arhivei respective;
- e) Reprodusele specifice realizate de bibliotecile accesibile publicului, de instituțiile de învățământ sau de muzee ori de către arhive, care nu sunt realizate în scopul obținerii unui avantaj comercial sau economic, direct ori indirect;
- f) Reproducerea, cu excluderea oricărui mijloc care vin în contact direct cu opera, distribuirea sau comunicarea către public a imaginii unei opere de arhitectură, artă plastică, fotografică sau artă aplicată, amplasată permanent în locuri publice, în afara cazurilor în care imaginea operei este subiectul principal al unei altfel de reproducere, distribuiri sau comunicări și dacă este utilizată în scopuri comerciale;
- g) Reprezentarea și executarea unei opere în cadrul activităților instituțiilor de învățământ, exclusiv în scopuri specifice și cu condiția ca atât reprezentarea sau executarea, cât și accesul publicului să fie fără plată;
- h) Utilizarea, în scopuri publicitare, a imaginilor operelor prezentate în cadrul expozițiilor cu acces public sau cu vânzare, al târgurilor, licitațiilor publice de opere de artă, ca mijloc de promovare a evenimentului, excluzând orice utilizare comercială;
- i) Utilizarea de scurte demonstrații a programelor de calculator/instrumentelor software în scop educațional/didactic.”

c. Proprietatea asupra operei de creație intelectuală

Dreptul de autor, ce include atributul de ordin moral, dar și cel patrimonial asupra unei opere de creație intelectuală aparțin exclusiv autorului, iar în conformitate cu art. 11 alin.(1) din legea 8/1996, drepturile morale nu pot face obiectul vreunei renunțări sau înstrăinări.

În conformitate cu art.39, alin. 1, autorul sau titularul dreptului de autor poate ceda prin contract altor persoane numai drepturile sale patrimoniale. Cesiunea drepturilor patrimoniale de autor este reglementată la capitolul VI – Cesiunea drepturilor patrimoniale de autor din legea 8/1996.

Sub rezerva excepțiilor prevăzute mai jos, autorii dețin dreptul de autor (copyright) și pot să păstreze eventualele venituri derivate din acestea în cărți, filme, casete video, opere de artă, lucrări muzicale și materiale și alte drepturi de autor de orice natură sau asemănătoare, și în orice format, cu excepția softwerelor de calculator care sunt supuse secțiunii V (Programe de calculator – Software).

d. Excepții

- Ori de câte ori activitatea de cercetare este legată sau face obiectul unui acord între UPB și unei terțe părți care conține obligații sau restricții privind drepturile de autor sau utilizarea de materiale cu drepturi de autor, acestea sunt tratate în conformitate cu acordul interinstituțional. În negocierea cu terții, directorii de proiect și UPB ar trebui să depună eforturi pentru a proteja și a promova interesul UPB, atât pentru drepturile individuale de autor, cât și pentru UPB în concordanță cu interesul public și această politică;
- UPB poate dobândi, în orice moment, drepturi de autor(copyright) asupra materialelor prin acorduri cu autorul/autorii sau alți deținători de drepturi în termenii în care a fost încheiat acordul.